

**Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky**

**20.
SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 2012**

**Slovenská agentúra
životného prostredia**

• ODPADY

Kľúčové otázky a kľúčové zistenia

Dochádza k znižovaniu produkcie odpadov?

- V roku 2012 vzniklo v SR celkom 8 668 104,18 t odpadov umiestnených na trh. V porovnaní s rokom 2011 predstavuje medziročný pokles v roku 2012 cca 20 %.
- V roku 2012 vzniklo v SR celkom 1 747 569,05 t komunálnych odpadov (KO), čo predstavuje cca 323 kg komunálneho odpadu na obyvateľa, čo predstavuje oproti roku 2011 medziročný pokles 1,2 %. V porovnaní s krajinami EÚ je produkcia komunálneho odpadu na obyvateľa nízka a je pod priemernou úrovňou EÚ-27.

Klesá podiel odpadov zneškodňovaných skládkovaním?

- Dlhodobo pretrváva negatívny vysoký podiel skládkovania odpadov na celkovom zneškodňovaní odpadov (takmer 81 % u odpadov mimo komunálnych a 74 % u komunálnych odpadov).

Plní SR záväzné limity vyplývajúce pre problematiku odpadov z medzinárodných predpisov?

- V roku 2012 bolo zozbieraných 4,2 kg/obyvateľa odpadov z elektrických a elektronických zariadení. SR tak limit stanovený smernicou ES splnila.
- SR splnila v roku 2012 limity miery zhodnotenia a miery recyklácie jednotlivých kategórií elektroodpadov, ktoré sú určené nariadením vlády SR č. 206/2010 Z.z.
- Podiel opätovného použitia, recyklácie a zhodnocovania častí starých vozidiel v zmysle smernice ES SR dosiahla a splnila tak predpísaný limit.

Zvyšuje sa podiel využitia odpadov z obalov?

- Z celkového množstva vzniknutých odpadov z obalov v roku 2012 bolo recykláciou využitých 62,4 % a zhodnotených, vrátane materiálového zhodnotenia bolo 65 % z celkového množstva odpadov z obalov.

• Bilancia vzniku odpadov

SR od roku 1995 pri spracovaní údajov o vzniku a spôsoboch nakladania s odpadmi celoplošne využíva Regionálny informačný systém o odpadoch (RISO). Štatistiku o komunálnych odpadoch zabezpečuje ŠÚ SR. Štatistické spracovanie vzniku odpadov sa vykonáva podľa Katalógu odpadov, ktorý bol ustanovený vyhláškou MŽP SR č. 284/2001 Z. z., ktorou sa ustanovuje katalóg odpadov v znení neskorších predpisov a ktorý je v plnom súlade s Európskym katalógom odpadov.

Počnúc rokom 2003 je vyhodnocovaná bilancia vzniku odpadov umiestnených na trh t.j. odpady, ktoré ich pôvodcovia museli podľa zákona o odpadoch ponúknuť na zhodnotenie alebo zneškodnenie osobám oprávneným na nakladanie s odpadmi podľa zákona o odpadoch.

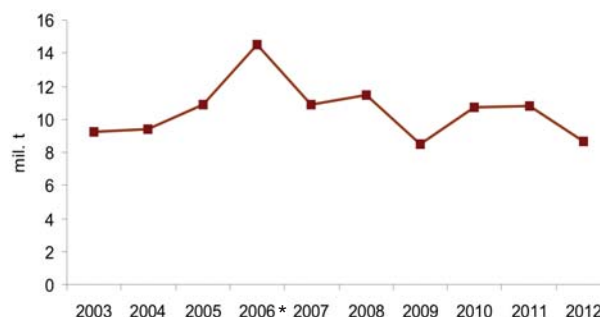
Tabuľka 138. Bilancia odpadov umiestnených na trh (t)

Kategória odpadu	Množstvo (t)
Nebezpečný odpad (NO)	371 553,28
Ostatný odpad (O)	6 548 981,85
Komunálny odpad* (KO)	1 747 569,05
Spolu	8 668 104,18

Zdroj: SAŽP a ŠÚ SR

Pozn.: V KO sú zastúpené obe kategórie odpadu (O aj NO), jeho vyčlenenie je potrebné z dôvodu osobitného charakteru odpadu a režimu, ktorý sa na KO vzťahuje.

Graf 148. Vývoj vzniku odpadov v SR (mil. t)

Zdroj: SAŽP a ŠÚ SR

*Nárast vzniku ostaného odpadu v r. 2006 o cca 40% oproti 2005 a 2007 bol spôsobený najmä nárastom vzniku stavebného odpadu, konkrétne výkopovej zeminy vzniknutej pri výstavbe diaľničných prievádzáčov a tunelu Sitina v Bratislave

PRÍČINY A DÔSLEDKY STAVU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

V porovnaní s rokom 2011 (10 835 784,69 t) predstavuje medziročný pokles odpadov umiestnených na trh v roku 2012 cca 20 %. Na tomto poklese sa pôvodcovia odpadov podieľali odovzdaním odpadov na zhodnotenie a zneškodnenie osobám oprávneným na nakladanie s odpadmi menším množstvom nebezpečných odpadov (371 553,28 t oproti 379 628,73 t v roku 2011). Výrazný podiel na poklese predstavuje hlavne kategória ostatných odpadov (6 548 981,85 t oproti 8 689 165,48 t v roku 2011), čo predstavuje cca 25 % pokles a čiastočne pokles tvorby komunálnych odpadov (1 747 569,05 t oproti 1 766 990,48 t v roku 2011). Pokles pri umiestnení odpadov na trh pri nebezpečných odpadoch potvrdzuje klesajúci trend aj v porovnaní s rokom 2010.

V produkcii odpadov podľa klasifikácie ekonomických činností SK NACE bol najväčším producentom odpadov priemysel (hlavne ostatný odpad), ktorý sa na celkovej produkcii odpadov podieľa cca 38 %, za ním nasleduje sekcia dodávky elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu cca 15 % a sekcia stavebníctva cca 12 %. Oproti roku 2011 bol zaznamenaný nárast v produkcii odpadov v sekcii dodávky elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu. Významný je pokles v sekcii stavebníctva 806 186,76 t oproti 2 140 453,23 t v roku 2011, čo predstavuje pokles v produkcii odpadov o 62 %.

Tabuľka 139. Vznik odpadov podľa klasifikácie ekonomických činností (t) bez KO

Sekcia	Spolu	Nebezpečný odpad	Ostatný odpad
A - Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	549 390,77	5 554,82	543 835,95
B - Ťažba a dobývanie	310 579,33	645,98	309 933,34
C - Priemyselná výroba	2 644 941,77	203 213,95	2 441 727,82
D - Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	1 045 757,25	4 603,30	1 041 153,96
E - Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	670 564,62	79 384,21	591 180,42
F - Stavebníctvo	806 186,76	34 082,02	772 104,74
G - Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	337 444,57	13 154,63	324 289,94
H - Doprava a skladovanie	112 606,17	11 994,20	100 611,97
I - Ubytovacie a stravovacie služby	3 234,32	102,62	3 131,70
J - Informácie a komunikácia	4 599,74	421,47	4 178,27
K - Finančné a poisťovacie činnosti	532,29	53,03	479,26
L - Činnosti v oblasti nehnuteľnosti	121 661,90	2 972,46	118 689,44
M - Odborné, vedecké a technické činnosti	98 091,79	1 746,32	96 345,47
N - Administratívne a podporné služby	12 093,88	1 986,40	10 107,48
O - Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	21 497,40	899,04	20 598,36
P - Vzdelávanie	810,54	104,16	706,38
Q - Zdravotníctvo a sociálna pomoc	154 566,21	3 741,29	150 824,92
R - Umenie, zábava a rekreácia	1 205,23	97,41	1 107,82
S - Ostatné činnosti	1 513,09	176,50	1 336,59
Nezistené	23 257,48	6 619,45	16 638,03
Spolu	6 920 535,12	371 553,28	6 548 981,86

Pozn. Do celkového množstva odpadov vzniknutých podľa klasifikácie ekonomických činností nie je zahrnutý komunálny odpad.

Zdroj: SAŽP

• Nakladanie s odpadmi

Zhodnocovanie odpadov

V roku 2012 bolo v SR zhodnotených 3 431 134,67 ton odpadov (bez komunálneho odpadu), čo predstavuje takmer 50 % z celkového množstva odpadov (bez komunálneho odpadu) umiestnených na trh. Najväčším podielom, cca 21 % z celkového množstva zhodnotených odpadov, sa na zhodnocovaní odpadov podieľala činnosť R03 - Recyklácia alebo spätné získavanie organických látok, ktoré nie sú používané ako rozpušťačlá (vrátane kompostovania a iných biologických transformačných procesov). Pomerne významnou mierou sa na zhodnocovaní odpadov podieľali aj činnosti R04 - Recyklácia alebo spätné získavanie kovov a kovových zlúčenín s cca 20 % podielom, R10 - Úprava pôdy za účelom dosiahnutia prínosov pre poľnohospodárstvo alebo pre zlepšenie životného prostredia s cca 17 % podielom a R05 - Recyklácia alebo spätné získavanie iných anorganických materiálov s cca 14 % podielom.

Tabuľka 140. Zhodnocovanie odpadov podľa kódov R1 - R13 v roku 2012 (t)

Kód nakladania	Činnosť	Spolu	Nebezpečný odpad	Ostatný odpad
R01	Využitie najmä ako palivo alebo na získanie energie iným spôsobom	111 486,61	4 256,77	107 229,84
R02	Spätne získavanie alebo regenerácia rozpúšťadiel	2 229,69	2 229,69	0,00
R03	Recyklácia alebo spätne získavanie organických látok, ktoré nie sú používané ako rozpúšťadlá (vrátane kompostovania a iných biologických transformačných procesov)	725 561,73	1 044,11	726 605,84
R04	Recyklácia alebo spätne získavanie kovov a kovových zlúčenín	684 321,71	6 396,96	677 924,75
R05	Recyklácia alebo spätne získavanie iných anorganických materiálov	478 030,00	8 393,49	469 636,51
R06	Regenerácia kyselín a zásad	1 140,98	1 126,46	14,52
R07	Spätne získavanie komponentov používaných pri odstraňovaní znečistenia	151,87	82,09	69,78
R08	Spätne získavanie komponentov z katalyzátorov	2 573,66	2 573,58	0,08
R09	Precisťovanie oleja alebo jeho iné opätovné použitie	12 944,97	12 622,10	322,87
R10	Úprava pôdy za účelom dosiahnutia prínosov pre poľnohospodárstvo alebo pre zlepšenie životného prostredia	582 428,45	1 748,78	580 679,67
R11	Využitie odpadov vzniknutých pri činnostiach R1 až R10	74 059,32	241,38	73 817,94
R12	Úprava odpadov určených na spracovanie niektorou z činností R1 až R11	174 410,55	13 043,35	161 367,20
R13	Skladovanie odpadov pred použitím niektorej z činností R1 až R12 (okrem dočasného uloženia pred zberom na mieste vzniku)	580 795,13	19 765,59	561 029,54
Spolu		3 431 134,67	73 524,35	3 358 698,54

Zdroj: SAŽP

Zneškodňovanie odpadov

V roku 2012 bolo v SR zneškodnených 3 342 470,32 t odpadov (bez komunálneho odpadu), čo predstavuje cca 48 % z celkového množstva odpadov (bez komunálneho odpadu) umiestnených na trh. V porovnaní s minulými rokmi ostáva naďalej pravidlom dominancia skládkovania odpadov (činnosť D01- uloženie do zeme alebo na povrchu zeme), ktorá sa na celkovom zneškodňovaní odpadov podieľa až 81 %. Významnou mierou sa na zneškodňovaní odpadov podieľali aj činnosti D08 – biologická úprava nešpecifikovaná v tejto prílohe, pri ktorej vznikajú zlúčeniny alebo zmesi, ktoré sú zneškodnené niektorou z operácií označených ako D01 až D12 s takmer 8 % podielom, D02 - Úprava pôdnymi procesmi (napr. biodegradácia kvapalných alebo kalových odpadov v pôde atď.) s takmer 4 % podielom, D09 - fyzikálno-chemická úprava nešpecifikovaná v tejto prílohe, pri ktorej vznikajú zlúčeniny alebo zmesi, ktoré sú zneškodnené niektorou z operácií označených ako D01 až D12 (napr. odparovanie, sušenie, kalcinácia, atď.) s takmer 3 % podielom a činnosť D10 – spaľovanie na pevnine s cca 2 % podielom.

Tabuľka 141. Zneškodňovanie odpadov podľa kódov D1 – D15 v roku 2012 (t)

Kód nakladania	Činnosť	Spolu	Nebezpečný odpad	Ostatný odpad
D01	Uloženie do zeme alebo na povrchu zeme (napr. skládka odpadov)	2 717 345,60	84 537,68	2 632 807,92
D02	Úprava pôdnymi procesmi (napr. biodegradácia kvapalných alebo kalových odpadov v pôde atď.)	132 613,08	49 586,91	83 026,17
D08	Biologická úprava nešpecifikovaná v tejto prílohe, pri ktorej vznikajú zlúčeniny alebo zmesi, ktoré sú zneškodnené niektorou z činností D1 až D12	255 231,49	42 967,84	212 263,65
D09	Fyzikálno-chemická úprava nešpecifikovaná v tejto prílohe, pri ktorej vznikajú zlúčeniny alebo zmesi, ktoré sú zneškodnené niektorou z činností D1 až D12 (napr. odparovanie, sušenie, kalcinácia, atď.)	99 538,22	77 105,48	22 432,74
D10	Spaľovanie na pevnine	67 469,27	20 354,78	47 114,49
D13	Zmiešavanie alebo miešanie pred použitím niektorej z činností D1 až D12	4 869,99	363,36	4 506,63
D14	Uloženie do ďalších obalov pred použitím niektorej z činností D1 až D12	308,31	228,79	79,52
D15	Skladovanie pred použitím niektorej z činností D1 až D14 (okrem dočasného uloženia pred zberom na mieste vzniku)	65 094,36	21 062,01	44 032,35
Spolu		3 342 470,32	296 206,85	3 046 263,47

Zdroj: SAŽP

PRÍČINY A DÔSLEDKY STAVU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

V SR bolo v roku 2012 prevádzkovaných 118 skládok odpadov .

Tabuľka 142. Počet skládok odpadov v SR v roku 2012 podľa krajov

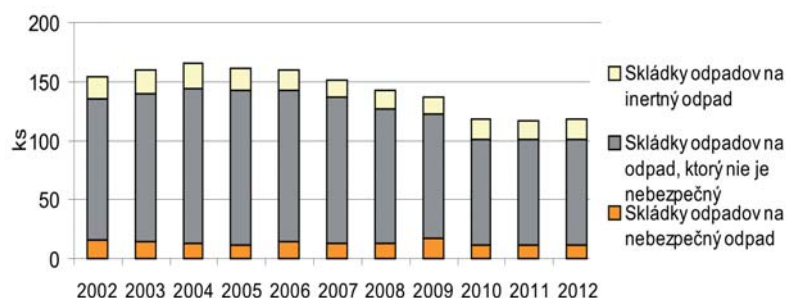
Kraj SR	Skládky odpadov na inertný odpad	Skládky odpadov na odpad, ktorý nie je nebezpečný	Skládky odpadov na nebezpečný odpad	Celkový počet skládok
Bratislavský	2	7	2	11
Trnavský	2	7	1	10
Trenčiansky	2	11	1	14
Nitriansky	3	14	2	19
Žilinský	2	14	0	16
Banskobystrický	2	13	1	16
Prešovský	1	15	1	17
Košický	3	9	3	15
SR	17	90	11	118

Zdroj: SAŽP

V roku 2012 bolo prevádzkovaných spolu 19 spaľovní odpadu, z toho na komunálny odpad 2 spaľovne, 7 spaľovní na priemyselný odpad, 5 na zdravotnícky odpad a 5 zariadení bolo na spoluspaľovanie odpadov. V Trnavskom a Banskobystrickom kraji neboli v roku 2012 prevádzkované žiadne spaľovne.

Graf 149. Vývoj v počte skládok v období rokov 2002 – 2012

Zdroj: SAŽP

Tabuľka 143. Počet spaľovní a zariadení na spoluspaľovanie odpadov podľa krajov v roku 2012

Kraj	Komunálny odpad	Priemyselný odpad	Zdravotnícky odpad	Spoluspaľovanie odpadov	Spolu
Bratislavský	1	1	-	1	3
Nitriansky	-	1	-	-	1
Trenčiansky	-	-	3	2	5
Trnavský	-	-	-	-	-
Banskobystrický	-	-	-	-	-
Žilinský	-	2+1*	2	-	5
Košický	-	1	-	2	3
Prešovský	1	1	-	-	2
Spolu	2	7	5	5	19

Vysvetlivky:

1* - spaľovňa kafilérnych tukov

Zdroj: SAŽP

Iné nakladanie s odpadmi

Vyhlasťou MŽP SR č. 509/2002 Z. z. a vyhláškou MŽP SR č. 128/2004 Z. z., ktorými sa novelizovala vyhláška MŽP SR č. 283/2001 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch, sa do systému evidencie zaviedli kódy nakladania s odpadmi: Z (zhromažďovanie odpadov dočasným uložením odpadov pred ďalším nakladaním s nimi na mieste vzniku) a DO (odovzdanie odpadu na využitie v domácnosti).

V roku 2012 bolo v SR takto nakladané s 146 930,17 t odpadov (bez komunálneho odpadu), čo predstavuje cca 2 % z celkového množstva odpadov (bez komunálneho odpadu) umiestnených na trh.

Tabuľka 144. Nakladanie s odpadmi spôsobom DO a Z v roku 2012 (t)

Kód nakladania	Činnosť	Spolu	Nebezpečný odpad	Ostatný odpad
DO	Odvozovanie odpadov na využitie v domácnosti	32 777,07	0	32 777,07
Z	Zhromažďovanie odpadov dočasným uložením odpadov pred ďalším nakladaním s nimi na mieste vzniku	114 153,10	1 822,10	112 331,00
Spolu		146 930,17	1 822,10	145 108,07

Zdroj: SAŽP

• **Elektrozariadenia a elektroodpad**

Výrobcovia elektrozariadení majú povinnosť plniť limity zberu, zhodnocovania, resp. recyklácie a opätovného použitia elektroodpadu pre 10 kategórií:

1. Veľké domáce spotrebiče
2. Malé domáce spotrebiče
3. Informačné technológie a telekomunikačné zariadenia
4. Spotrebná elektronika
5. Osvetľovacie zariadenia
6. Elektrické a elektronické nástroje (s výnimkou veľkých stacionárnych priemyselných nástrojov)
7. Hračky, zariadenia určené na športové a rekreačné účely
8. Zdravotnícke prístroje (s výnimkou všetkých implantovaných a infikovaných výrobkov)
9. Prístroje na monitorovanie a kontrolu
10. Predajné automaty.

V zmysle smernice EP a Rady č. 2002/96/ES o odpade z elektrických a elektronických zariadení (OEEZ) a § 3 ods. 2 zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch MŽP SR sleduje plnenie povinnosti výrobcov elektrozariadení pri splnení cieľa zberu 4 kg elektroodpadu na jedného občana podľa ich trhového podielu. Z celkového počtu 1 748 registrovaných výrobcov elektrozariadení si 152 výrobcov plní svoje povinnosti individuálne a 1 596 si svoje povinnosti plní prostredníctvom 17 aktívnych registrovaných kolektívnych organizácií.

Tabuľka 145. Prehľad o množstve elektrozariadení uvedených na trh SR a o zbere, spracovaní, zhodnotení a recyklácii elektroodpadu v roku 2012

Elektrozariadenia			Elektroodpad						
Kategória	Podkategória	Uvedené na trh	Zozbieraný z domácností (kg)	Zozbieraný nie z domácností (kg)	Zozbieraný spolu (kg)	Spracovaný na území SR (kg)	Vyvezený a spracovaný v EÚ (kg)	Vyvezený a spracovaný mimo EÚ (kg)	Spracovaný spolu (kg)
1.	1.a Chladiarenské, mraziarenské a klimatizačné zariadenia	8 964 248,07	3 893 981,74	17 521,00	3 911 502,74	3 947 942,74	0	0	3 947 942,74
	1.b Ostatné veľké domáce spotrebiče	17 244 755,82	7 428 029,62	32 614,00	7 460 643,62	7 329 735,45	33 530,00	0	7 363 265,45
	Spolu	26 209 003,89	11 322 011,36	50 135,00	11 372 146,36	11 277 678,19	33 530,00	0	11 311 208,19
2.	Malé domáce spotrebiče	5 287 428,98	2 052 824,50	18 233,00	2 071 057,50	1 891 063,48	103 865,00	0	1 994 928,48
3.	3.a Zobrazovacie zariadenia s katódovými trubicami	763 218,01	661 951,02	21 079,00	683 030,02	852 392,02	0	0	852 392,02
	3.b Ostatné informačné technológie	3 693 762,30	2 101 251,81	50 233,00	2 151 484,81	2 042 941,84	75 182,97	0	2 118 124,81
	Spolu	4 456 980,31	2 763 202,83	71 312,00	2 834 514,83	2 895 333,86	75 182,97	0	2 970 516,83
4.	4.a Zobrazovacie zariadenia s katódovými trubicami	3 105 753,34	2 404 976,21	51 974,00	2 456 950,21	2 484 701,18	0	0	2 484 701,18
	4.b Ostatná spotrebná elektronika	1 498 309,21	755 329,83	9 695,00	765 024,83	667 672,47	13 073,00	0	680 745,47
	Spolu	4 604 062,55	3 160 306,04	61 669,00	3 221 975,04	3 152 373,65	13 073,00	0	3 165 446,65
5.	5.a Plynové výbojky	388 105,41	296 969,87	233	297 202,87	295 345,87	0	0	295 345,87
	5.b Ostatné osvetľovacie zariadenia	2 244 476,06	543 954,83	430 001,00	973 955,83	973 373,07	150	0	973 523,07
	Spolu	2 632 581,48	840 924,70	430 234,00	1 271 158,70	1 268 718,94	150	0	1 268 868,94
6.	Elektrické a elektronické nástroje	3 695 178,79	1 149 055,32	5 697,00	1 154 752,32	1 144 969,60	2 054,00	0	1 147 023,60
7.	Hračky, zariadenia určené na športové a rekreačné účely	416 597,96	206 978,41	10 933,00	217 911,41	212 633,24	0	0	212 633,24
1 - 7 spolu	Kategórie 1 - 7 spolu	47 301 833,96	21 495 303,16	648 213,00	22 143 516,16	21 842 770,96	227 854,97	0	22 070 625,93
8.	Zdravotnícke zariadenia	149 340,42	4 326,00	140 377,12	144 703,12	144 703,12	0	0	144 703,12
9.	Prístroje na monitorovanie a kontrolu	155 144,58	32 774,68	109 514,73	142 289,41	126 504,41	4 467,00	0	130 971,41
10.	Predajné automaty	279 865,93	22 180,00	217 911,50	240 091,50	209 397,50	23 694,00	0	233 091,50
1 - 10 spolu	Kategórie 1 - 10 spolu	47 886 184,89	21 554 583,84	1 116 016,35	22 670 600,19	22 323 375,99	256 015,97	0	22 579 391,96

Zdroj: SAŽP

Tabuľka 146. Plnenie miery zhodnotenia a recyklačnej efektivity pre jednotlivé kategórie elektroodpadov (kg, %)

Elektrozariadenia	Zhodnotenie		Opätovné použitie a recyklácia		Opätovné použitie ako celok
	(kg)	(%)	(kg)	(%)	(kg)
1.	10 258 184,13	90,69	10 141 002,66	89,65	0
2.	1 710 559,19	85,75	1 646 333,97	82,53	0
3.	2 649 077,03	89,18	2 618 220,00	88,14	0
4.	2 811 231,82	88,81	2 721 069,01	85,96	0
5.	890 379,97	91,46	870 260,62	89,39	0
Plynové výbojky	275 405,85	93,25	275 405,85	93,25	0
6.	1 036 819,75	90,39	1 005 467,19	87,66	0
7.	176 606,36	83,06	169 827,77	79,87	0
1-7 spolu	19 808 264,10	89,75	19 447 587,07	88,12	0
8.	124 193,17	85,83	123 173,66	85,12	0
9.	115 663,30	88,31	114 168,33	87,17	0
10.	213 072,41	91,41	210 980,50	90,51	0
	20 261 192,98	89,73	19 895 909,56	88,12	0

Zdroj: SAŽP

Aj napriek poklesu predaja elektrických a elektronických zariadení v roku 2012 o takmer 1,5 % oproti roku 2011, podarilo sa SR naplniť povinnosť zberu a spracovania odpadu z elektrických a elektronických zariadení (OEEZ). Povinnosť vyzbierať a spracovať 21 724 t elektroodpadu SR prekročila o 1,04 %. Celkovo výrobcovia elektrických a elektronických zariadení, ktorí v SR predávajú elektrospotrebiče, v roku 2012 zozbierali 22 671 t OEEZ a zabezpečili spracovanie 22 579 t elektroodpadu, čo je cca 46 % z množstva elektrozariadení uvedených na trh v roku 2012. SR už dnes dosahuje podiel zberu a spracovania elektroodpadov, ktoré má stanovené Európskou úniou dosahovať od roku 2014. MŽP SR presadzuje líniu povinnosti výrobcov zabezpečiť zber a spracovanie všetkého elektroodpadu, ktorý sa v SR vyskytuje.

SR splnila v roku 2012 aj limity miery zhodnotenia a miery recyklácie jednotlivých kategórií elektroodpadov, ktoré sú určené nariadením vlády SR č. 206/2010 Z. z.

• Polychlórované bifenyly v zariadeniach

Polychlórované bifenyly (PCB) sú synteticky pripravené olejovité kvapaliny. Tieto zlúčeniny s vynikajúcimi technologickými vlastnosťami sa využívali v technickej praxi ako náplne do transformátorov a kondenzátorov, ako hydraulické kvapaliny, teplotnosné médiá, prísady do náterových a plastických hmôt, tlačiarenských farieb, lepidiel, cementov, ako mazivá, inhibitory horenia a pod.

Inventarizáciu kontaminovaných zariadení (KZ) s obsahom PCB vykonáva SAŽP, COHEM podľa zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch. Inventarizácia je výsledkom hlásení držiteľov KZ. Od začiatku inventarizácie v roku 2001 do konca roku 2012 sa do zoznamu zaregistrovalo 300 držiteľov a celkový počet nahlásených zariadení s obsahom PCB je 49 197 kusov. Ku koncu roka 2012 bolo v informačnom systéme PCB evidovaných ešte 5 522 kusov KZ, ktorých držiteľia si v zmysle vyššie uvedeného zákona nespĺnili povinnosť držiteľa KZ zneškodniť tieto zariadenia najneskôr do 31. decembra 2010.

Tabuľka 147. Výsledky inventarizácie kontaminovaných zariadení (KZ) ku dňu 31.12.2012 (ks)

Počet KZ v IS – KZ			Kontaminované zariadenia (%)	
Celkové množstvo	Funkčné	Zneškodnené	Funkčné	Zneškodnené
49 197	5 522	43 675	11 %	89 %

Zdroj: SAŽP

Z výsledkov inventarizácie ku dňu 31.12.2012 je zrejme, že v zozname je evidovaných ešte 11 % z celkového množstva nahlásených KZ. Mnohé z nich síce obsahujú PCB v objeme menšom ako 5 dm³, ale podľa smernice Rady 96/59/ES o zneškodnení polychlórovaných bifenylov a polychlórovaných terfenylov (PCB/PCT), v prípade silových kondenzátorov sa hranica 5 dm³ rozumie ako súčet oddelených objemov kombinovaného prístroja. Držiteľia týchto zariadení konajú v rozpore s národnou aj európskou legislatívou.

Zoznam držiteľov, ktorí majú KZ ešte v prevádzke: „Zoznam držiteľov kontaminovaných zariadení obsahujúcich PCB“ je dostupný na <http://www.sazp.sk/public/index/go.php?id=2098&lang=sk>

• Staré vozidlá

V roku 2012 bolo na území SR spracovaných 33 469 kusov starých vozidiel, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2011 (počet spracovaných starých vozidiel 39 171 kusov) pokles o 14,5 %.

Tabuľka 148. Materiály získané z vysušovania starých vozidiel (odstránenia znečisťujúcich látok) a demontáže starých vozidiel, zhodnocované a zneškodňované v SR v roku 2012 (t)

Materiály z vysušovania starých vozidiel a demontáže	Opätovné použitie	Recyklácia	Energetické zhodnotenie	Celkové zhodnotenie	Zneškodňovanie
Batérie	4,610	142,549	0,000	142,549	0,000
Kvapaliny (okrem pohonných látok)	18,862	91,595	17,592	109,187	16,906
Olejové filtre	0,021	3,760	0,094	3,854	6,705
Iné materiály získané z čistenia (okrem pohonných látok)	0,400	29,968	1,092	31,060	135,461
Katalyzátory	0,812	4,237	0,000	4,237	0,095
Kovové súčiastky	155,704	2 595,475	0,000	2 595,475	0,405
Pneumatiky	44,357	535,820	67,292	603,112	1,800
Veľké plastové časti	24,244	375,901	73,236	449,137	108,475
Sklo	21,181	374,080	0,000	374,080	87,683
Iné materiály získané z demontáže	51,671	275,238	168,180	443,418	514,703
Spolu	321,862	4428,623	327,486	4756,109	872,233

Zdroj: MŽP SR

Tabuľka 149. Materiály získané z drvenia starých vozidiel a demontáže starých vozidiel zhodnocované v SR v roku 2012 (t)

Materiály z drvenia a z demontáže starých vozidiel	Recyklácia	Energetické zhodnotenie	Celkové zhodnotenie	Zneškodňovanie
Železný šrot (ocel)	17 577,145	0	17 577,145	0
Neželezné materiály (hliník, zinok, olovo, atď.)	890,179	0	890,179	0
Lahká frakcia z drvenia	450,610	0	450,610	463,59
Iné	14,590	0,4	14,990	609,294
Spolu	18 932,524	0,4	18 932,924	1 072,884

Zdroj: MŽP SR

Tabuľka 150. Celkové opätovné použitie častí starých vozidiel, zhodnotenie odpadov zo spracovania starých vozidiel a recyklácia v SR (t), počet spracovaných starých vozidiel v SR za rok 2012 (ks) a celková hmotnosť spracovaných starých vozidiel (t)

Opätovné použitie	Celková recyklácia	Celkové zhodnotenie	Celkové opätovné použitie a recyklácia	Celkové opätovné použitie
321,862	23 384,793	23 711,961	23 706,657 (89,89 %)	24 033,825 (91,13 %)
Počet kusov spracovaných starých vozidiel:				33 469
Celková hmotnosť spracovaných starých vozidiel (t/rok):				26 372,942

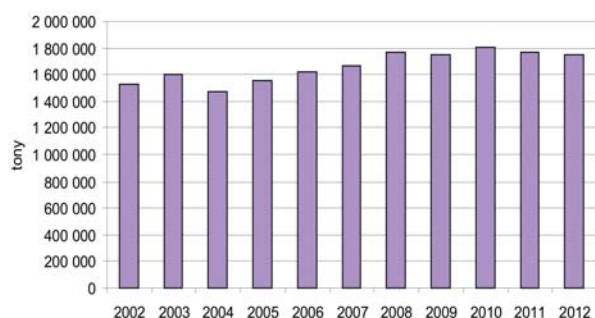
Zdroj: MŽP SR

Údaje uvedené v tabuľkách sú získané z hlásení za rok 2012, ktoré MŽP SR zaslali spracovatelia starých vozidiel.

• Nakladanie s komunálnym odpadom

V roku 2012 vzniklo v SR celkom 1 747 569,05 t komunálnych odpadov (KO), čo predstavuje cca 323 kg komunálneho odpadu na obyvateľa. V porovnaní s rokom 2011 to predstavuje pokles o 4 kg komunálneho odpadu na obyvateľa.

Graf 150. Vývoj vzniku komunálnych odpadov v rokoch 2002 – 2012 (t)

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka 151. Vznik komunálnych odpadov podľa krajov (t)

Kraj	Spolu
Bratislavský	258 494,14
Trnavský	231 563,53
Trenčiansky	194 558,80
Nitriansky	256 937,72
Žilinský	212 815,86
Banskobystrický	180 882,64
Prešovský	198 998,19
Košický	213 318,17
Spolu	1 747 569,05

Zdroj: ŠÚ SR

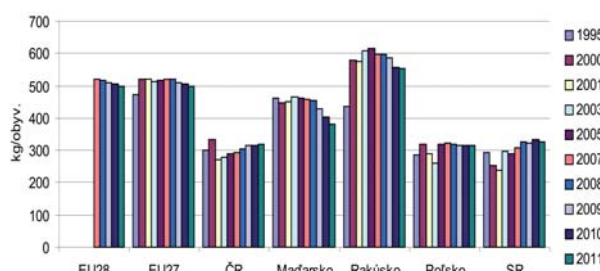
Najväčšia produkcia komunálneho odpadu bola zaznamenaná, tak ako v predchádzajúcich rokoch, v Bratislavskom kraji, ktorý zaznamenal oproti roku 2011 pokles v produkcii komunálneho odpadu o 10 089,24 t. Najmenej komunálneho odpadu bolo podobne ako v predchádzajúcom roku vyprodukovaného v Banskobystrickom kraji, ktorý v porovnaní s rokom 2011 zaznamenal nárast v produkcii komunálneho odpadu o 4 237,85 t.

Tabuľka 152. Separovane zbierané zložky komunálnych odpadov (t)

Základné separované zložky KO	
Papier a lepenka	58 924,82
Sklo	48 551,55
Plasty	28 314,62
Kovy	12 247,77
Spolu	148 038,76

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 151. Vznik komunálnych odpadov (kg/obyv.), medzinárodné porovnanie

Zdroj: Eurostat

V roku 2012 bolo dominantnou činnosťou nakladania s komunálnym odpadom skládkovanie s 74,18 % podielom. Z ďalších činností nakladania s komunálnym odpadom majú významný podiel energetické zhodnocovanie (cca 9,38 %), recyklácia alebo spätné získavanie organických látok - kompostovanie a zhodnocovanie plastov (cca 7,01 %) a recyklácia alebo spätné získavanie iných anorganických materiálov (cca 4,78 %).

Z hľadiska zloženia komunálneho odpadu má najväčšie zastúpenie zmesový komunálny odpad (cca 67,35 %), nasleduje objemný odpad (cca 9,83 %), biologicky rozložiteľný odpad (cca 5,48 %), drobný stavebný odpad (cca 5,39 %), papier a lepenka (cca 3,37 %) a sklo (cca 2,78 %).

• Finančné mechanizmy odpadového hospodárstva

Recyklačný fond

Celkové finančné príjmy fondu z príspevkov za sledované komodity v roku 2012 predstavovali viac ako 12,14 mil. eur. Najväčší podiel príspevkov do Recyklačného fondu predstavovali príspevky za komoditu „vozidlá“ vo výške viac ako 9,4 mil. eur.

Recyklačný fond v roku 2012 vyhovel 1 902 žiadostiam obcí a podnikateľských subjektov o poskytnutie finančných prostriedkov. Z tohto počtu je 1 464 vyhovených žiadostí obcí o príspevok za hodnoverné preukázanie separácie a zhodnotenia vytriedených

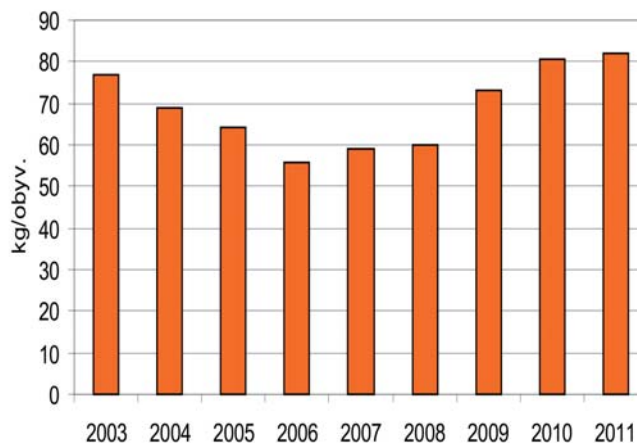
zložiek komunálneho odpadu. Na tento účel bolo v roku 2012 schválených takmer 3,3 mil. eur. Žiadateľom fond v roku 2012 vyplatil spolu viac ako 10,15 mil. eur. V tejto sume môžu byť zahrnuté aj finančné prostriedky schválené v predchádzajúcich rokoch, ale vyplatené až v roku 2012.

Tabuľka 153. Prostriedky vyplatené zo sektorov Recyklačného fondu v roku 2012 (eur)

Sektor	Vyplatené prostriedky
Opatrované batérie a akumulátory	36 885,46
Odpadové oleje	284 463,89
Opatrované pneumatiky	34 785,68
Viacvrstvové kombinované materiály	12 254,15
Elektrozariadenia	339 719,64
Plasty	138 008,13
Papier	330 153,44
Sklo	190 664,20
Vozidlá	5 732 800,95
Kovové obaly	18 125,99
Všeobecný sektor	3 557,9
Obce § 64	3 032 465,00
Spolu	10 153 884,43

Zdroj: RF

Graf 152. Vývoj v tvorbe odpadov z obalov v rokoch 2003-2011 (kg/obyv.)

Zdroj: Eurostat

Tabuľka 154. Prehľad žiadostí o príspevok od 1.1.2012 – 31.12.2012

Sektor	Prijaté (počet)	Požadované (eur)	Prerokované (počet)	Vyhovene (počet)	Nevyhovene (počet)	Zamietnuté (počet)	Späť - vzaté (počet)	Schválené (eur)
Opatrované batérie a akumulátory	1	1 310 250	1	1	0	0	0	1 310 250
Odpadové oleje	1	349 050	1	1	0	0	0	349 050
Opatrované pneumatiky	0	0	0	0	0	0	0	0
Viacvrstvové kombinované materiály	1	55 000	0	0	0	0	0	0
Elektrozariadenia	1	329 400	1	1	0	0	0	329 400
Plasty	3	1 481 800	1	1	0	0	2	31 800
Papier	2	240 246	2	2	0	0	0	229 246
Sklo	3	643 863	3	3	0	0	0	643 863
Vozidlá	23	5 301 734	23	15	7	1	7	2 069 290
Kovové obaly	0	0	0	0	0	0	0	0
Všeobecný sektor	0	0	0	0	0	0	0	0
Viackomoditné projekty	28	10 449 899	18	15	1	2	10	3 442 285,63
Medzisúčet	63	20 161 242	50	39	8	3	19	8 405 184,63
Žiadost' obcí o príspevok	1 477	0	1 464	1 464	0	0	16	3 297 877
Žiadosti spracovateľov starých vozidiel	385	780 400	400	399	0	1	0	812 950
Spolu	1 925	20 941 642	1 914	1 902	8	4	35	12 516 011,63

Stĺpec 3 a 4 vyjadruje počet žiadostí prerokovaných a schválených Správnou radou RF v roku 2012, pričom tento počet môže zahŕňať aj žiadosti prijaté v roku 2011

Zdroj: RF

• Obaly a odpady z obalov

Celkové množstvo odpadov z obalov má narastajúci charakter. Množstvo materiálovo zhodnoteného odpadu z obalov narástlo z 45,21% v roku 2005 na 62,4 %.

Tabuľka 155. Nakladanie s odpadmi z obalov v roku 2011

Materiál	Odpad z obalov		Recyklácia		Zhodnocovanie		
	Množstvo (t)	Materiálové zhodnotenie (t)	(%)	Energetické (t)	Iné (t)	Spolu* (t) (%)	
Sklo	81 298,71	51 954,31	63,9	-	0,03	51 954,34	63,9
Plasty	106 623,81	53 235,78	49,9	3 242,23	769,75	57 247,76	53,7
Papier	177 741,56	142 556,20	80,2	107,20	2 785,42	145 448,82	81,8
Kovy	26 856,96	15 672,96	58,4	-	2 715,11	18 388,07	68,5
Drevo	50 843,31	13 386,03	26,3	1 318,28	666,15	15 370,46	30,2
Iné	307,53	-	-	136,64	-	136,64	-
Spolu	443 671,88	276 805,28	62,4	4 804,35	6 936,46	288 546,09	65,0

*vrátane materiálového zhodnotenia

Zdroj: SAŽP

• Cezhraničná preprava odpadov - dovoz, vývoz a tranzit odpadov

Cezhraničná preprava/dovoz odpadov (dovoz)

V roku 2012 bol povolený **dovoz 270 300 t odpadu** na územie SR na základe rozhodnutí vydaných MŽP SR v roku 2012. Z toho bolo 6 200 t odpadov zaradených podľa prílohy IV („Žltý“ zoznam odpadov) a prílohy V, časť 1, zoznam A nariadenia a 264 100 t odpadov nezaradených podľa príloh nariadenia.

Rozhodnutia povoľovali dovoz zo 6 krajín. Najväčším dodávateľom odpadu bolo Rakúsko, ktorému v zmysle rozhodnutí bola povolená cezhraničná preprava na 178 000 t odpadov (65,9% z celkove povoleného množstva odpadov).

Cezhraničná preprava/vývoz odpadov (vývoz)

V roku 2012 bol povolený **vývoz 301 809,5 t odpadov** z územia SR na základe rozhodnutí vydaných MŽP SR v roku 2012. Z toho bolo 257 650 t odpadov zaradených podľa prílohy III („Zelený“ zoznam odpadov) a prílohy V, časť 1, zoznam B nariadenia, 20 079,5 t odpadov zaradených podľa prílohy IV („Žltý“ zoznam odpadov) a prílohy V, časť 1, zoznam A nariadenia a 24 080 t odpadov nezaradených podľa príloh nariadenia.

Vývoz odpadu z územia SR bol povolený do 9 krajín: Belgicko, Bulharsko, Česko, Holandsko, Poľsko, Rakúsko, Nemecko, Srbsko a Veľká Británia. Z celkového povoleného množstva odpadov určeného na vývoz, smerovalo 67,7 % do Poľska za účelom ich zhodnotenia.

Tranzit odpadov

Na základe rozhodnutí vydaných MŽP SR **na tranzitnú prepravu** v roku 2012, bolo povolené prepraviť cez územie SR **93 138 t odpadov**. Z toho bolo 44 088 t odpadov zaradených podľa prílohy III („Zelený“ zoznam odpadov) a prílohy V, časť 1, zoznam B nariadenia, 36 600 t odpadov zaradených podľa prílohy IV („Žltý“ zoznam odpadov) a prílohy V, časť 1, zoznam A nariadenia a 12 450 t odpadov nezaradených podľa príloh nariadenia.

Tabuľka 156. Celkové množstvá odpadov povolených na cezhraničnú prepravu, dovoz a vývoz odpadov na základe povolení vydaných v roku 2012 podľa jednotlivých krajín (t)

Krajina	Dovoz	Vývoz
Belgicko	-	1 000
Bulharsko	-	8 000
Česká republika	2 500	28 180,5
Holandsko	-	1 000
Maďarsko	8 000	-
Nemecko	8 000	1 769
Poľsko	-	204 270
Rakúsko	178 000	7 500
Slovinsko	14 000	-
Srbsko	-	50 000
Taliano	59 800	-
Veľká Británia	-	90
Celkom	270 300	301 809,5

Zdroj: SAŽP

Tabuľka 157. Prehľad platnosti a počtu rozhodnutí povoľujúcich prepravu

Platnosť v roku	Dovoz	Vývoz	Tranzit	Celkom
2012	1	17	7	25
2013	41	14	25	80
2014	-	1	2	3
2015	-	4	1	5
Spolu	42	36	35	113

Zdroj: SAŽP